

PATENDIAMET

Märkide registreerimisel kasutatav kaupade ja teenuste rahvusvaheline klassifikatsioon
(Nizza klassifikatsioon)

11. redaktsiooni 2022. aasta versioon

(kehtis 2022. aastal)

SELGITAVAD MÄRKUSED KLASSIDE KAUPA

Kaubad

Klass 1

Tööstuses, teaduses, fotograafias, põllumajanduses, aianduses ja metsanduses kasutatavad kemikaalid; töötlemata tehisvaigud, töötlemata plastid; tulekustutus- ja ennetussegud; karastus- ja jooteained; loomanahkade parkained; tööstuslikud kleebid; pahtlid ja muud täitepastad; kompost, sõnnik, väetised; tööstuses ja teaduses kasutatavad biopreparaadid.

Märkus

Klassi 1 kuuluvad põhiliselt tööstuses, teaduses ja põllumajanduses kasutatavad keemiatooted, sealhulgas need, mida kasutatakse teistesse klassidesse kuuluvate kaupade valmistamiseks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- sensibiliseeritud paber;
- rehviparandusained;
- konservimissool, v.a toiduainete konserveerimise sool;
- toiduainetetööstuses kasutatavad teatud lisandid, näiteks pektiin, letsitiin, ensüümid ja keemilised konservandid;
- kosmeetika- ja farmaatsiatööstuses kasutatavad teatud koostisained, näiteks vitamiinid, konservandid ja antioksidandid;
- teatud filtreermaterjalid, näiteks mineraalained, taimsed ained ja kindlas vormis keraamilised materjalid.

Klassi ei kuulu:

- töötlemata looduslikud vaigud (2. kl), pooltöödeldud vaigud (17. kl);
- meditsiinis ja veterinaarias kasutatavad keemiatooted (5. kl);
- fungitsiidid, herbitsiidid ja kahjuritõrjepreparaadid (5. kl);
- majapidamis- või kantseleiliimid (16. kl);
- toiduainete konserveerimise sool (30. kl);
- õlemultš (31. kl).

Klass 2

Värvid, värnitsad, lakid; roostetõrje- ja puidukaitsevahendid; värvained, värvid; printimis-, mürgistus- ja graveerimistindid; töötlemata looduslikud vaigud; metallfoolium ja metallipulbrid maalimisel, siseviimistlusel, trükkimisel ja kunstis kasutamiseks.

Märkus

Klassi 2 kuuluvad peamiselt värvid, värvained ja korrosioonitõrjepreparaadid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- tööstuses, käsitöös ja kunstis kasutatavad värvid, värnitsad ja lakid;
- vedelid, paksendid, kinnistid ja sikatiivid värvidele, värnitsatele ja lakkidele;
- puidu- ja nahasöövitid;
- roostevastased õlid ja puidukaitseõlid;
- värvained rõivaste värvimiseks;
- toidu- ja joogivärvid.

Klassi ei kuulu:

- töötlemata tehisvaigud (1. kl), pooltöödeldud vaigud (17. kl);
- metallisöövitid (1. kl);
- pesusine (3. kl);
- kosmeetilised värvid (3. kl);
- värvikarbid (koolitarbed) (16. kl);
- tindid kantseleis kasutamiseks (16. kl);
- isoleervärvid ja -lakid (17. kl).

Klass 3

Ravitoimeta kosmeetika- ja tualett-tarbed; ravitoimeta hambapuhastusained; lõhnaõlid ja eeterlikud õlid; pleegitusained ja muud pesuained; puhastus-, poleer-, küürimisained ja abrasiivtöötlusvahendid.

Märkus

Klassi 3 kuuluvad põhiliselt ravitoimeta tualettvahendid, aga ka majapidamises ja muudes keskkondades kasutatavad puhastusvahendid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- deodorandid inimestele või loomadele;
- hügieenitarbed tualett-tarvetena;
- tualettveega immutatud salvrätid;
- küünekleebised;
- toa-lõhnastamisained;
- poleervaha;
- liivapaber.

Klassi ei kuulu:

- kosmeetika- ja farmaatsiatööstuses kasutatavad teatud koostisained, näiteks vitamiinid, konservandid ja antioksüdandid (1. kl);
- korstnapuhastuskemikaalid (1. kl);
- tööstuslikud rasvaeemandid (1. kl);
- deodorandid, v.a inimestele või loomadele (5. kl);
- ravišampoonid, -seebid, ravitoimega juukseveed ja hambapuhastusained (5. kl);
- küüneviilid, luisud ja käiakivid (käsi-tööriistad) (8. kl);

- kosmeetika- ja puhastusvahendid, näiteks kosmeetikaharjad (21. kl), puhastuslapid ja -padjakesed (21. kl).

Klass 4

Tööstuslikud õlid ja rasvad, vaha; määrdeained; tolmu absorbeerivad, niisutavad ja siduvad ained; kütused ja valgustusained; küünlad ja tahid.

Märkus

Klassi 4 kuuluvad põhiliselt tööstuslikud õlid ja rasvad, kütused ja valgustusained.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- õlid müürikonservantidena ning parknahakaitseõlid;
- toorvaha, tööstuslik vaha;
- elektrienergia;
- mootorikütused, biomassist valmistatud kütused;
- kütuselisandid, v.a keemilised;
- kütusena kasutatav puit.

Klassi ei kuulu:

- mõned tööstuslikud eriõlid ja -määrde, näiteks nahaparkimisõlid (1. kl), puidu-immutusõlid, roostevastased õlid ja määrde (2. kl), eeterlikud õlid (3. kl);
- kosmeetilised massaažiküünlad (3. kl) ja ravimassaažiküünlad (5. kl);
- teatud erivahad, näiteks pookvaha puudele (1. kl), rätsepavaha, poleervaha, depilatsioonivaha (3. kl), hambavaha (5. kl), pitsativaha (16. kl);
- õliahjudetele kohandatud tahid (11. kl) ja tulemasinatele, välgumihklitele, sigaretisüütlitele kohandatud tahid (34. kl).

Klass 5

Farmaatsia-, meditsiini- ja veterinaaripreparaadid; meditsiinilised hügieenitarbed; meditsiinilised või veterinaarsed dieettoidud ja dieetained, imikutoidud; toidulisandid inimestele ja loomadele; plaastrid, sidemematerjalid; hambaplommimaterjalid, hamba-jäljendivaha; desinfektsioonivahendid; kahjuritõrjepreparaadid; fungitsiidid, herbitsiidid.

Märkus

Klassi 5 kuuluvad põhiliselt farmaatsia- jm meditsiini- või veterinaaripreparaadid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- isiklikuks tarbeks kasutatavad hügieenitarbed ja -preparaadid, v.a tualett-tarbed;
- mähkmed imikutele ja pidamatushaigetele;
- deodorandid, v.a inimestele või loomadele;
- ravišampoonid, raviseebid, ravitoimega juukseveed ja hambapuhastusained;
- toidulisandid tervistamiseks või tavatoidu täiendamiseks;

- meditsiiniliseks või veterinaarseks kasutuseks kohaldatud toiduasendajad, dieettoidud ja -joogid.

Klassi ei kuulu:

- koostisosad, mida kasutatakse farmaatsiapreparaatide, näiteks vitamiinide, säilitusainete ja antioksidantide valmistamiseks (1. kl);
- hügieenitarbed tualett-tarvetena (3. kl);
- deodorandid inimestele või loomadele (3. kl);
- tugisidemed, bandaažid; ortopeedilised sidemed (10. kl);
- toiduasendajad, dieettoidud ja -joogid, v.a meditsiiniliseks või veterinaarseks kasutuseks, mis tuleb klassifitseerida vastava toidu või joogi klassi. Näiteks: madala rasvasisaldusega kartulikrõpsud (29. kl), kõrge proteiinitasemega, valgurikkad müslibatoonid (30. kl), isotoonilised joogid (32. kl).

Klass 6

Lihtmetallid ja nende sulamid, metallimaagid; metallehitusmaterjalid; teisaldatavad metallehitised; lihtmetallist trossid ja traadid, v.a elektrilised; väikesed metallkaubad; metallist ladustus- või transpordikonteinerid; seifid.

Märkus

Klassi 6 kuuluvad peamiselt töötlemata ja osaliselt töödeldud lihtmetallid, sh metallimaagid, ja lihtmetallidest valmistatud tooted.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- metallfoolium ja metallipulbrid edasiseks töötlemiseks, nt 3D-printerite jaoks;
- metallehitusmaterjalid, nt rööbasteede metallmaterjalid, metalltorud;
- väikesed metallkaubad, nt poldid, kruvid, naelad, mööblirattad, aknakinnitused;
- teisaldatavad metallehitised ja -struktuurid, nt valmismajad, ujumisbasseinid, loomapuud, uisuväljakud;
- mõningad lihtmetallidest valmistatud kaubad, mis ei ole funktsiooni või otstarbe järgi klassifitseeritud, nt mitmeotstarbelised lihtmetallist karbid, skulptuurid, büstid ja lihtmetallist kunstiteosed.

Klassi ei kuulu:

- metallid ja metallimaagid, mida kasutatakse nende keemiliste omaduste pärast tööstuses või teaduses, nt boksiit, elavhõbe, antimon, leelis- ja leelismuldmetallid (1. kl);
- elektrilised ja mitte-elektrilised trossid ja traadid, v.a metallist (22. kl);
- metallfoolium ja metallipulbrid maalimisel, siseviimistlusel, trükkimisel ja kunstis kasutamiseks (2. kl);
- lihtmetallidest tooted, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsiooni järgi, nt käsi-tööriistad (8. kl), kirjaklambrid (16. kl), mööbel (20. kl), köögitarvikud (21. kl), majapidamiskonteinerid (21. kl);

- torud (sanitaarehitiste osad) (11. kl), painduvad torud ja voolikud, v.a metallist (17. kl) ja paindumatud torud, v.a metallist (19. kl);
- toaloomapuudid (21. kl).

Klass 7

Masinaid, tööpingid, elektritööriistad; mootorid ja jõuseadmed, v.a maismaasõidukitele; sidurdus- ja jõuülekandeseadmed, v.a maismaasõidukitele; põllutööseadmed, v.a käsikäitavad käsi-tööriistad; munainkubaatorid; müügiautomaadid.

Märkus

Klassi 7 kuuluvad peamiselt masinaid ja tööpingid, mootorid ja jõuseadmed.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- igat liiki mootorite ja jõuseadmete osad, näiteks starterid, summutid ja mootorite ja jõuseadmete silindrid;
- elektrilised puhastus- ja poleerseadmed, näiteks elektrilised jalatsipoleerseadmed, elektrilised vaipade pesemise masinaid ja seadmed ja tolmuimejad;
- 3D-printerid;
- tööstusrobotid;
- teatud eriotstarbelised sõidukid, v.a transpordiks, näiteks tänavapuhastusmasinaid, tee-ehitusmasinaid, buldooserid, lumesahad, samuti nimetatud sõidukite kummiroomikud.

Klassi ei kuulu:

- käsikäitavad käsi-tööriistad (8. kl);
- tehisintellektiga humanoidrobotid, laborirobotid, õpperobotid, turvavalverobotid (9. kl), kirurgiarobotid (10. kl), robotautod (12. kl), robottrummid (15. kl), mängurobotid (28. kl);
- maismaasõidukite mootorid ja jõuseadmed (12. kl)
- sõidukite ja traktorite roomikud, samuti kõikide sõidukite rehvid (12. kl);
- teatud eriotstarbelised seadmed, näiteks sularahaautomaadid (9. kl), kunstliku hingamise respiraatorid (10. kl), külmutusmasinaid ja -seadmed (11. kl).

Klass 8

Käsikäitavad käsi-tööriistad; söögiriistad (noad, kahvlid, lusikad); vöö kantavad relvad, v.a tulirelvad; habemenoad ja raseerijad.

Märkus

Klassi 8 kuuluvad peamiselt käsikäitavad tööriistad ja instrumendid, mis täidavad selliseid ülesandeid nagu puurimine, voolimine, lõikamine, augustamine.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- käsikäitavad põllumajandus-, aiandus- ja maastikukujundustööriistad;
- käsikäitavad tööriistad nagu näiteks haamrid, meislid, peitlid, uuritsad tiseritele, kunstnikele ja teistele käsitöölisele;
- käepidemed sellistele käsi-tööriistadele nagu noad ja vikadid;
- elektrilised ja mitteelektrilised käsi-töövahendid personaalseks kehahoolduseks ja kehakunsti tegemiseks, näiteks habemenoad ja raseerijad, riistad lokkide, tätoveeringute, manikööri ja pedikööri tegemiseks;
- käsikäitavad pumbad;
- söögiriistad nagu noad, kahvlid ja lusikad, sh väärismetallist.

Klassi ei kuulu:

- mootoriga käivitavad tööpingid ja tööriistad (7. kl);
- kirurgilised lõikeriistad (10. kl);
- jalgrattapumbad (12. kl), spetsiaalsed pallipumbad ja spetsiaalsed, kohandatud pumbad mängudele (28. kl);
- vööl kantavad tulirelvad (13. kl);
- paberinoad ja paberipeenestusmasinad kontoritarvetena (16. kl);
- funktsiooni või otstarbe tõttu teistesse klassidesse klassifitseeritud kaupade käepidemed, näiteks jalutuskeppide käepidemed (18. kl), vihmavarjude käepidemed (18. kl), juukseharjade käepidemed (21. kl);
- serveerimisvahendid, näiteks suhkrutangid, jäätangid, tordilabidad, kulbid, samuti köögitarvikud, näiteks segamislusikad, uhmrinõud, uhmid, pähklipurustid, spaatlid (21. kl);
- vehklemisrelvad (28. kl).

Klass 9

Teadusotstarbelised, uuringu-, navigeerimis-, geodeesia-, foto-, filmi-, audiovisuaal-, optika-, kaalumise-, mõõte-, signaal-, tuvastus-, testimise-, kontrolli-, pääste- ja õppevahendid ning -seadmed; elektrijuhtimis-, -jaotus-, -muundamis-, -akumuleerimis-, -reguleerimis- ja -kontrollseadmed ja -vahendid; heli, kujutise või andmete salvestamise, edastamise, taasesitamise ja töötlemise aparaatid ja seadmed; salvestatud ja allalaaditav meedia, arvutitarkvara, tühjad digitaalsed või analoogsed salvestus- ja talletusvahendid; münkäitavate aparaatide mehhanismid; kassaaparaadid, arvutusseadmed; arvutid ja arvuti välisseadmed; sukeldumisülkonnad, sukeldumismaskid, sukeldujate kõrvatropid, sukeldujate ja ujujate ninaklambrid, sukeldujate kindad, allveeujumise hingamisaparaadid; tulekustutusseadmed.

Märkus

Klassi 9 kuuluvad peamiselt seadmed ja vahendid teadusotstarbeks või uuringute teostamiseks, audiovisuaalvahendid ja -seadmed, infotehnoloogiaseadmed, samuti ohutusvahendid ja päästevahendid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- seadmed ja vahendid teaduslike uuringute läbiviimiseks laboritingimustes;
- simulaatorid ja treeningseadmed, nt elustamismannekeenid, sõidukite juhtimise simulaatorid;
- õhu- ja veesõidukite ning mehitamata sõidukite kontrollseadmed ja -vahendid, nt navigatsioonivahendid, GPS-seadmed, mõõtesirkliid, saatjad, sõidukite automaatjuhtimisseadmed;
- ohutus- ja turvaseadmed ja -vahendid, nt signaaltuled, kaitsevõrgud, päästevõrgud, valgusfoorid, tuletõrjemasinad, helialarmid, turvapääsmikud krüpteerimisseadmetena;
- rõivad, mis kaitsevad väga tõsiste või eluohtlike vigastuste eest, nt õnnetuste, tule, radiatsiooni eest kaitsvad kaitserõivad, kuulikindlad rõivad, kaitsekiivrid, spordis kasutatavad peakaitsed ja suukaitsed, kaitserõivad lenduritele, põlvekaitseid töölistele;
- optikaseadmed ja -vahendid, nt prillid, kontaktläätsed, suurendusklaasid, peeglid töö kontrollimiseks, ukseilmad;
- magnetid;
- nutikellad, kantavad aktiivsusemonitorid;
- arvutijuhtkangid, v.a videomängudele, virtuaalreaalsuse peakomplektid, nutiprillid;
- prillitoosid, nutitelefonide taskud, spetsiaalselt fotoaparaatidele ja -vahenditele kohandatud taskud, kotid;
- automaatsed kassaaparaadid, arvemasinad, materjalide testimise seadmed ja vahendid;
- elektrooniliste sigarettide patareid ja laadijad;
- elektrooniliste või elektriliste efektide loomise seadmed muusikainstrumentide jaoks;
- laborirobotid, õpperobotid, turvalverobotid ja tehisintellektiga humanoidrobotid, mida kasutatakse teaduslikel uuringutel.

Klassi ei kuulu:

- juhtkangid masinaosadena, v.a videomängudele (7. kl), sõidukite juhtkangid (12. kl), videomängude juhtkangid, mänguasjade kaugjuhtimispuldid, mängukonsoolid (28. kl);
- müntkäitatavad mehhanismid, mis on klassifitseeritud vastavalt funktsioonile või otstarbele, nt müntkäitatavad pesumasinad (7. kl), müntkäitatavad piljardilauad (28. kl);
- tööstusrobotid (7. kl), kirurgias kasutatavad robotid (10. kl), robotid mänguasjana (28. kl);
- pulsimõõturid, südamelöökide jälgimise seadmed, kehakoostisemonitorid (10. kl);
- laborilambid, laboriahjud (11. kl);
- sukeldumislambid (11. kl);
- pürotehnilised udusignaalid ja signaalraketid (13. kl);
- koelõigud, elundilõigud õppeotstarbel, bioloogilised näidised mikroskoobiga kasutamiseks õppe eesmärgil (16. kl);

- rõivad ja varustus, mida kantakse teatud spordialaga tegeledes, nt kaitsmed spordiriietuse osana, vehklemismaskid, poksikindad (28. kl).

Klass 10

Kirurgiaseadmed ja -riistad, meditsiiniseadmed ja -riistad, hambaraviseadmed ja -riistad, veterinaariaseadmed ja -riistad; tehisjäsemed, -silmad ja -hambad; ortopeedilised tooted; haavaõmblusmaterjalid, suturematerjalid; puuetega inimestele kohandatud teraapia- ja abivahendid; massaažiparaadid; imetamise seadmed, -vahendid ja -tarbed; seksuaaltegevuse seadmed, vahendid ja tarbed.

Märkus

Klassi 10 kuuluvad põhiliselt kirurgia-, meditsiini-, hambaravi- ja veterinaariaseadmed, -riistad ja -tooted, mida kasutatakse peamiselt inimeste ja loomade haigusseisundite diagnoosimiseks ja raviks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- tugisidemed;
- erirõivastus meditsiiniotstarbeks, nt vormiv pesu, sukad veenilaiendite jaoks, hullusärgid, ortopeedilised jalatsid;
- seadmed, riistad ja tooted menstruatsiooni, viljastamise ja sünnituse jaoks, nt menstruaalanumad, emakarõngad, kondoomid, sünnitusmatid, sünnitustangid;
- terapeutilised tooted ja seadmed ning tooted ja seadmed proteeside valmistamiseks, mis koosnevad kunstlikest ja sünteetilisest materjalidest, nt kirurgilised tehismaterjalist implantaadid, kunstrinnad, ajustimulaatorid, biolagunevad luuimplantaadid;
- eriotstarbeline meditsiinimööbel, nt arsti- ja hambaarstitoolid, meditsiinilised õhkmadratsid, operatsioonilauad.

Klassi ei kuulu:

- meditsiiniline haavasidumismaterjal ja imavad sanitaartooted, nt haavaplaastrid, -sidemed ja marli, imetamispadjad, imikute mähkmed, pidamatushaigete mähkmed, tampoonid (5. kl);
- kirurgilised implantaadid, mis koosnevad elavkoest (5. kl);
- tubakavabad meditsiiniotstarbelised sigaretid (5. kl) ja elektroonilised sigaretid (34. kl);
- ratastoolid ja invaskuutrid (12. kl);
- massaažilauad ja haiglavoodid (20. kl).

Klass 11

Valgustus-, kütte-, jahutus-, aurugenererimis-, toiduvalmistus-, kuivatus-, ventileerimis-, veevarustus- ja sanitaarseadmed ning -paigaldised.

Märkus

Klassi 11 kuuluvad peamiselt keskkonna kontrolli seadmed ja paigaldised, täpsemalt seadmed ja paigaldised, mille eesmärgiks on valgustamine, küpsetamine, külmutamine/jahutamine ja desinfitseerimine.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- kliimaseadmed, kliimaatorid;
- ahjud, v.a laboriahjud, nt hambatehnilised ahjud, mikrolaineahjud, pagariahjud;
- ahjud küttekehadena;
- päikesepaneelid;
- korstnalõõrid, -siibrid, -südamed ja kaminad;
- krematsiooniahjud, sterilisaatorid;
- valgustusaparatuur ja paigaldised, nt helendavad valgustustorud, taskulambid, prožektorid, helendavad majanumbrid, sõidukituled ja -helkurid;
- lambid, nt elektrilambid, gaasilambid, laborilambid, õlilambid, tänavavalgustid, turvalambid;
- solaariumid;
- vannide sanitaarseadmed, vannitarvikud;
- veeklosetid, pissuaarid;
- purskkaevud, šokolaadipurskkaevud;
- elektrisoojendusega padjad, tekid, v.a meditsiinilised;
- kuumaveepudelid;
- elektrisoojendusega rõivad;
- elektriseadmed jogurti valmistamiseks, leivavalmistusmasinad, kohvimasinad, jäätisevalmistusmasinad;
- jäämasinad ja -aparaadid.

Klassi ei kuulu:

- auru tekitavad aparaadid teise seadme osana (7. kl);
- õhukondensaatorid (7. kl);
- elektrigeneraatorid (7. kl);
- jootelambid (7. kl), optilised lambid, pimikulambid (9. kl), meditsiinilised lambid (10. kl);
- laboriahjud (9. kl);
- fotogalvaanilised elemendid (9. kl);
- signaaltuled (9. kl);
- elektrisoojendusega meditsiinilised padjad ja tekid (10. kl);
- kaasaskantavad beebivannid (21. kl);
- mitte-elektrilised kaasaskantavad jahutid (21. kl);
- küpsetusvahendid, millel ei ole integreeritud kuumutusfunktsiooni, nt mitte-elektrilised grillplaadid ja grillid, mitte-elektrilised vahvlirauad; mitte-elektrilised survekeetlid (21. kl);
- mitte-elektrilised jalasoojendusmuhvid (25. kl).

Klass 12

Transpordivahendid; maismaa-, vee- ja õhusõidukid.

Märkus

Klassi 12 kuuluvad peamiselt maismaa-, õhu- ja veesõidukid ja -seadmed inimeste või kaupade transpordiks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- maismaasõidukite mootorid ja jõuseadmed;
- maismaasõidukite sidurdus- ja jõuülekanedeseadmete osad;
- hõljukid, õhkpadjal liikuvad sõidukid;
- kaugjuhtimisega sõidukid, v.a mänguasjad;
- sõidukite osad, näiteks kaitse-, pörkerauad, tuuleklaasid, roolirattad;
- sõidukite roomikud, samuti kõikide sõidukite rehvid.

Klassi ei kuulu:

- rööbasteede metallmaterjal (6. kl);
- mootorid, jõuseadmed, sidurdus- ja jõuülekanedeseadmete osad, v.a maismaasõidukite jaoks (7. kl);
- igat liiki mootorite ja jõuseadmete osad, näiteks starterid, summutid ja mootorite ja jõuseadmete silindrid (7. kl);
- kummiroomikud, kaevandus- ja põllumajandusmasinad ning teised suure võimsusega masinad (7. kl);
- laste tõukerattad ja kolmerattalised jalgrattad mänguasjadena (28. kl);
- mõningad spetsiaalsed sõidukid või ratastega seadmed, mis ei ole transportimiseks, näiteks iseliikuvad tänavapuhastusmasinad (7. kl), tuletõrjemasinad (9. kl), serveerlauad [kärud] (20. kl);
- mõningad sõidukite osad, näiteks elektripatareid, kilomeetri(miili)loendurid ja autoraadiod (9. kl), auto- ja jalgrattatuled (11. kl), autovaibad (27. kl).

Klass 13

Tulirelvad; laskemoon ja mürsud; lõhkeained; ilutulestikuvahendid.

Märkus

Klassi 13 kuuluvad peamiselt tulirelvad ja pürotehnilised tooted.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- päästeotstarbelised signaalraketid, lõhkeained ja pürotehnika;
- raketipüstolid;
- pihustatavad isiklikud kaitsevahendid;
- pürotehnilised udusignaalid, signaalraketid;
- õhupüstolid relvadena;

- relvade õlarihmad;
- sportrelvad, jahirelvad.

Klassi ei kuulu:

- relvamääre (4. kl);
- mõõga, -noaterad relvadena (8. kl);
- vööil kantavad külmrelvad (8. kl);
- udusignaaliid, v.a pürotehnilised, päästelaseri signaalraketid (9. kl);
- tulirelvade optilised sihikud (9. kl);
- tõrvikud (11. kl);
- jõulupaukkommid (28. kl);
- tongid, pistongid kui mänguasjad (28. kl);
- õhupüstolid kui mänguasjad (28. kl);
- tikud (34. kl).

Klass 14

Väärismetallid ja nende sulamid; juveeltooted, poolvääriskivid ja vääriskivid; kellad ja kronomeetrilised riistad.

Märkus

Klassi 14 kuuluvad põhiliselt väärismetallid, väärismetalltooted või väärismetallidega plakeeritud tooted ning juveeltooted, kellad ja nende osad.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- juveeltooted, k.a juveeltoodete imitatsioonid, nt strassist juveeltooted;
- mansetinööbid, lipsunõelad, lipsuklambrid;
- võtmerõngad, võtmeketid ja nende ripatsid;
- amuletid (juveeltooted);
- ehtekarbid;
- ehete ja kellade osad, nt klambrid ja helmed ehete jaoks, kellade käigumehhanismid, kellaosutid, kellavedrud, kellaklaasid.

Klassi ei kuulu:

- nutikellad (9. kl);
- ripatsid, v.a juveeltoodetele, võtmehoidjatele või -kettidele (26. kl);
- kunstiteosed, mis ei ole tehtud väärismetallidest ega nendega plakeeritud, ja mis klassifitseeritakse materjali järgi, millest nad tehtud on, nt kunstiteosed metallist (6. kl), kivist, betoonist või marmorist (19. kl), puidust, vahast, kipsist või plastist (20. kl), portselanist, keraamilistest materjalidest, savist, terrakotast või klaasist (21. kl);
- mõningad väärismetallist või väärismetalliga plakeeritud tooted, mis klassifitseeritakse nende funktsiooni või otstarbe järgi, näiteks metallfoolium ja metallipulber, mida kasutatakse värvimisel, dekoreerimisel, trükkimisel ja kunstis (2. kl), kullast hambaamalgaamid (5. kl), söögiriistad (noad, kahvlid, lusikad)

(8. kl), pistikupesad (9. kl), sulepea kullast otsakud (16. kl), teekannud (21. kl), kuld- ja hõbetikandid (26. kl), sigarikarbid (34. kl).

Klass 15

Muusikariistad; noodipuldid ja muusikariistade alused; taktikepid.

Märkus

Klassi 15 kuuluvad peamiselt muusikariistad, nende osad ja aksessuaarid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- mehaanilised muusikariistad ja aksessuaarid, nt väntorelid, leierkastid, mehaanilised klaverid ja nende helitugevusregulaatorid, robottrummid;
- mängutoosid muusikariistadena;
- elektrilised ja elektroonilised muusikariistad;
- muusikariistade keeled, keerdpulgad ja pedaalid;
- helihargid, häälestusvõtmed;
- keelpillide kampoovid.

Klassi ei kuulu:

- helisalvestus-, -ülekanne-, -võimendus- ja -taasesitusaparatuur, nt elektrooniliste või elektriliste efektide loomise seade muusikainstrumentide jaoks, *wah-wah*-pedaalid, audioliidesed, helipuldid, ekvalaiserid heliseadmetena, bassikõlarid (9. kl);
- allalaaditavad muusikafailid (9. kl);
- allalaaditavad digitaalsed noodilehed (9. kl), trükitud noodilehed (16. kl);
- müntkäitatavad muusikaautomaadid (9. kl);
- metronoomid (9. kl);
- muusikalised õnnitluskaardid (16. kl).

Klass 16

Paber ja papp (kartong); trükised; raamatukõitematerjal; fotod; kirjatarbe ja kantseleitarbed, v.a mööbel; majapidamis- või kantseleiliimid; joonestus-, joonistus- ja kunstitarbed; värvipintslid; õppematerjalid ja näitvahendid; plastist pakkelehed, -kiled ja -kotid; trükitüübid, klišeed.

Märkus

Klassi 16 kuuluvad põhiliselt paber ja papp (kartong), paberi- ja papitooted ning kontoritarbed.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- paberinoad ja paberilõikurid;

- karbid, kaaned ja seadmed paberi hoidmiseks, nt dokumendikaustad, rahaklambrid, tšekiraamatuhoidikud, kirjaklambrid, passihoidikud, väljalõigete albumid;
- mõningad kontoriseadmed, nt trükimasinad, paljundusaparaadid, kopeerimisaparaadid, frankeerimismasinad kontoris kasutamiseks, pliatsiteritid;
- kunstnikele ning sise- ja väliskujundajaile mõeldud maalimistarbed, nt kunstnike akvarellialused, maalrite molbertid ja paletid, värvirullid ja -vannid;
- mõned ühekordsed pabertooted, nt põlled, salvrätikud ja paberlaudlinad;
- mõningad paberi- ja papitooted, mis ei ole otstarbe või funktsiooni järgi klassifitseeritud, nt paberkotid, -ümbrikud ja -karbid pakkimiseks, paberist ja papist skulptuurid, kujukesed ja kunstiteosed, nt papjeemašest kujukesed, raamitud ja raamimata litograafiad, maalid ja akvarellimaalid.

Klassi ei kuulu:

- värvid (2. kl);
- kunstnike käsi-tööriistad, nt spaatlid, skulptoripeitlid (8. kl);
- õppeseadmed, nt audiovisuaalsed õppeseadmed, elustamismannekeenid (9. kl) ja mänguasjamudelid (28. kl);
- mõningad paberi- ja papitooted, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsiooni järgi, nt fotopaber (1. kl), abrasiivpaber (3. kl), paberrulood (20. kl), pabertopsid ja -taldrikud (21. kl), paberist voodipesu (24. kl), paberriided (25. kl), sigaretipaber (34. kl).

Klass 17

Töötlemata ja pooltöödeldud kautšuk, gutapertš, kummi, asbest, vilgukivi ja nende aseained; tootmises kasutatavad pressplastid ja -vaigud; täite-, tihendus- ja isoleermaterjalid; paintdorud ja voolikud, v.a metallist.

Märkus

Klassi 17 kuuluvad põhiliselt elektri-, soojus- ja heliisoleermaterjalid ning tootmises kasutatavad plastist leht-, plaat- või varraspooltooted ja mõningad kaubad, mis on valmistatud kautšukist, gutapertšist, kummist, asbestist, vilgukivist ja nende aseainetest.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- rehvide protekteerimise kummi;
- isekleepuvad teibid, v.a kantselei-, meditsiini- ja kodutarbed;
- saastevastased ujuvtökked;
- plastkile, v.a pakkematerjal, nt valgustvarjavad aknakiled;
- elastikniidid, kummi- ja plastniidid, v.a tekstiiltoodetele;
- mõningad kaubad, mis on valmistatud selles klassis välja toodud materjalidest ja mis ei ole otstarbe või funktsiooni järgi klassifitseeritud, nt lilleseadete tugivahud, kummist ja plastist täite- ja polstrimaterjalid, kummikorgid, kummipunnid, kummist tõukeleevendid, kummikotid ja -ümbrised pakkimiseks.

Klassi ei kuulu:

- tuletõrjevoolikud (9. kl);
- torud (sanitaarehitiste osad) (11. kl), metallist paindumatud torud (6. kl) ja paindumatud torud, v.a metallist (19. kl);
- isoleerklaas [ehitusmaterjal] (19. kl);
- mõningad selles klassis välja toodud materjalidest kaubad, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsiooni järgi, nt kummivaigud (2. kl), stomatoloogiline kummi (5. kl), tuletõrjajate asbestkraanid (9. kl), sisekummi, lohvi kleepuvad kummipaigad (12. kl), kustutuskummid (16. kl).

Klass 18

Nahk ja tehisnahk; loomanahad; kohvrid ja kandekotid; päikese- ja vihmavarjud; jalutuskepid; piitsad, rakmed ja sadulsepatooted; loomade kaelarihmad, jalutusrihmad ja rõivad.

Märkus

Klassi 18 kuuluvad põhiliselt nahk, tehisnahk, nendest valmistatud tooted, reisiribed ning sadulsepatooted.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- reisikohvrid ja kandekotid, nt kohvrid, kirstud, reisiribed, traksid väikelaste kandmiseks, koolikotid;
- pagasilipikute hoidikud;
- visiitkaardihoidjad, rahataskud;
- nahast või nahkpapist kastid ja karbid.

Klassi ei kuulu:

- jalutuskepid meditsiinilisel otstarbel (10. kl);
- nahast rõivad, jalatsid ja peakatted inimestele (25. kl);
- kotid ja ümbrised, mis on kohandatud esemetele, mille jaoks nad tehtud on, nt sülearvutikotid (9. kl), kaamera- ja fototehnikakotid ja -ümbrised (9. kl), muusikainstrumentide ümbrised (15. kl), ratastega või ratasteta golfikotid, spetsiaalsed kotid suuskade ja lainelaudade tarvis (28. kl);
- mõningad nahast, tehisnahast, loomanahkadest kaubad, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsiooni järgi, nt nahast teritusrihmad (8. kl), poleernahk (21. kl), kitsekroomnahk puhastamiseks (21. kl), nahast vööd (riideesemed) (25. kl).

Klass 19

Ehitusmaterjalid, v.a metallist; jäigad ehitustorud, v.a metallist; asfalt, pigi, tõrv ja bituumen; teisaldatavad ehitised, v.a metallist; monumendid, v.a metallist.

Märkus

Klassi 19 kuuluvad peamiselt ehitusmaterjalid, mis ei ole metallist.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- pooltöödeldud ehituspuit, nt talad, lauad, plangud, paneelid;
- puitvineer;
- ehitusklaas, nt klaasplaadid, isoleerklaas ehitusmaterjalina, turvaklaas;
- teetähistuse klaasgraanulid;
- graniit, marmor, kruus;
- terrakota (põletatud savi) ehitusmaterjalina;
- katusekattematerjal, v.a metallist, mis sisaldab fotogalvaanilisi elemente;
- hauakivid ja -plaadid, v.a metallist;
- kujud, büstid ja kunstiteosed kivist, betoonist või marmorist;
- kivist laotud kirjakastid/postkastid;
- geotekstiilid;
- katted ehitusmaterjalina;
- tellingud, v.a metallist;
- transporditavad ehitised, v.a metallist, nt akvaariumid, linnumajad, lipumastid, verandad tarindina, basseinid.

Klassi ei kuulu:

- tsemendikonservandid ning tsementi veekindlaks muutvad ained (1. kl);
- tulekindlaks muutvad preparaadid (1. kl);
- puidukonservandid (2. kl);
- õlid vormide eraldamiseks (4. kl);
- metallist kirjakastid/postkastid (6. kl), kirjakastid/postkastid, mis ei ole metallist ega ka kivist laotud (20. kl);
- lihtmetallist kujud, büstid ja kunstiteosed (6. kl), väärismetallist kujud, büstid ja kunstiteosed (14. kl), puidust, vahast, kipsist või plastikust kujud, büstid ja kunstiteosed (20. kl), portselanist, keraamilistest materjalidest, savist või terrakotast kujud, büstid ja kunstiteosed (21. kl);
- teatud torud, v.a metallist, mis ei ole ehitamiseks, nt torud sanitaarseadmete osadena (11. kl), paindtorud, v.a metallist, voolikud (17. kl);
- ehitiste niiskusesoleerained (17. kl);
- sõidukiklaas pooltootena (21. kl);
- linnupuurid (21. kl);
- matid, linoleum ja teised põrandakattematerjalid valmis põrandatele (27. kl);
- töötlemata, saagimata ja koorimata puit (31. kl).

Klass 20

Mööbel, peeglid, pildiraamid; ladustus- või transpordikonteinerid, v.a metallist; töötlemata või pooltöödeldud luu, sarv, vaalaluu või pärlmutter; teokarbid; merevaht, sepioliit; merevaik.

Märkus

Klassi 20 kuuluvad peamiselt mööbel ja selle detailid, samuti mõningad kaubad, mis on valmistatud puidust, korgist, kõrkjast, pilliroost, vitstest, sarvest, luust, elevantiluust, vaalaluust, teokarbist, merevaigust, pärlmutrist, sepioliidist, nende aseainetest või plastist.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- metallist mööbel, matkamööbel, püsihoidikud, ajalehehoidlid, ajalehealused;
- aknarulood siseruumides kasutamiseks;
- vooditarbed, nt madratsid, voodipõhjad, padjad;
- peeglid, tualett- ja mööblipeeglid;
- registinumbriärgid, v.a metallist;
- väikesed kaubad, nt poldid, kruvid, tüüblid, mööblirattad, torukinnitusrõngad (v.a metallist);
- kirjakastid/postkastid, v.a metallist või kivist.

Klassi ei kuulu:

- laborimööbel (9. kl) ja meditsiiniline erimööbel (10. kl);
- metallist välirulood (6. kl), välirulood, v.a metallist või tekstiilist (19. kl), tekstiilist välirulood (22. kl);
- voodipesu, udusuletekid ja magamiskotid (24. kl);
- mõned eriotstarbelised peeglid, nt optikakaupades kasutatavad peeglid (9. kl), kirurgias ja hambaravis kasutatavad peeglid (10. kl), tahavaatepeeglid (12. kl), relvade sihikupeeglid (13. kl);
- mõningad kaubad, mis on valmistatud puidust, korgist, kõrkjast, pilliroost, vitstest, sarvest, luust, elevantiluust, vaalaluust, teokarbist, merevaigust, pärlmutrist, sepioliidist, nende aseainetest või plastist, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsiooni järgi, näiteks helmed ehete valmistamiseks (14. kl), puidust põrandalauad (19. kl), majapidamiskorvid (21. kl), plasttops (21. kl), roogmatid (27. kl).

Klass 21

Maja- või köögitarbed ning majapidamis- või köögimahutid; kööginõud ja lauanõud, v.a noad, kahvlid ja lusikad; kammid ja käsnad; harjad, pintslid, v.a värvipintslid; harjamaterjalid; puhastus- ja koristustarbed; töötlemata või pooltöödeldud klaas, v.a ehitusklaas; klaas-, portselan- ja savinõud.

Märkus

Klassi 21 kuuluvad põhiliselt väikesed käsikäitatavad maja- ja köögiseadmed ning -tarbed, samuti tualett-tarbed, klaasnõud ja portselantooted.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- majapidamis- ja köögitarvikud, näiteks kärbsapiitsad, pesupulgad, segamislusikad, kastmelusikad ja kruvikeerajad, samuti serveerimistarvikud, näiteks suhkrutangid, jäätangid, tordilabidad ja kulbid;
- majapidamis-, köögi- ja küpsetusmahutid, näiteks vaasid, pudelid, hoiupörsad, panged, kokteilišeikerid, küpsetuspotid ja pannid, mitte-elektrilised veekeedukannud, autoklaavid toiduvalmistamiseks;
- nõuderestid ja karahvinialused;
- väikesed käsikäitavad köögiseadmed jahvatamiseks, purustamiseks, pressimiseks, näiteks küüslaugupress, pähkclipurusti, uhmid ja uhminõud;
- kosmeetikatarbed, näiteks elektrilised ja mitte-elektrilised juukseharjad/kammid ja hambaharjad, hambaniit, vahtplastist varbavahekud pediküüris kasutamiseks, puudritupsud, spetsiaalsed tualett-tarvete kotid;
- aiapidamistarbed, näiteks aiatöökindad, lillekastid aknalaua või rõdul kasutamiseks, kastekannud, veepihustusvoolikute otsakud;
- toaakvaariumid, terraariumid, vivaariumid.

Klassi ei kuulu:

- puhastusained (3. kl);
- metallist mahutid hoiustamiseks ja transpordiks (6. kl), mahutid hoiustamiseks ja transpordiks, v.a metallist (20. kl);
- väikesed elektrilised hakkimis-, jahvatamis-, pressimis- või purustamismasinad (7. kl);
- habemenoad, raseerijad ja habemeajamisvahendid, juukse- ja küünelõikemasinad, elektrilised ja mitte-elektrilised maniküüri- ja pediküüririistad ning -vahendid, nt maniküürikomplektid, küüneviilid, kraatide, lõikeserva kidade pintsetid (8. kl);
- söögiriistad (noad, kahvlid, lusikad) ja käsikäitavad lõikeriistad köögis kasutamiseks, näiteks aedviljaviilutid, pitsalõikurid, juustuviilutid (8. kl);
- täikammid, keeleraspaatorid, keeleküretid (10. kl);
- elektrilised toiduainete kuumtöötlemise nõud (11. kl);
- tualett-peeglid (20. kl);
- mõningad klaasist, portselanist ja savist tooted, mis klassifitseeritakse otstarbe või funktsioonijärgi, nt hambaproteesiportselan (5. kl), prilliklaasid (9. kl), klaasvatt isolatsiooniks, pooltöödeldud orgaaniline või akrüülklaas (17. kl), savist katusekivid (19. kl), ehitusklaas (19. kl), klaaskiud tekstiiltoodetele (22. kl).

Klass 22

Kööied ja nõörid; võrgud; telgid ja koormakatted; tekstiilist või sünteetilisest materjalist varikatused; purjed; kotid materjalide hulgi transportimiseks ja hoiustamiseks; polstri-, pehmendus- ja täitematerjalid (v.a paberist, papist, kummist või plastist); tekstiilkiudtoore ja selle aseained.

Märkus

Klassi 22 kuuluvad põhiliselt purjeriie ja teised purjevalmistusmaterjalid, köied, täite- ja polstrimaterjalid ja tekstiilkiudtoore.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- naturaal- või tehitekstiilkiust, paberist või plastist köied ja nõörid;
- kalavõrgud, võrkiigid, köisredelid;
- universaalsed sõidukikatted;
- mõningad kotid, mis ei ole klassifitseeritud funktsiooni või otstarbe järgi, nt pesu pesemisel kasutatavad võrkkotid, laibakotid, postikotid;
- tekstiilist pakkekotid;
- loomsed kiud ja tekstiilkiudtoore, nt loomakarvad, kookonid, džuudikiud, toorvill või töödeldud vill, toorsiid.

Klassi ei kuulu:

- metallist trossid (6. kl);
- muusikariistade keeled (15. kl), reketikeeled (28. kl);
- täite- ja polstrimaterjal, mis on valmistatud paberist, papist (16. kl), kummist või plastist (17. kl);
- mõningad võrgud ja kotid, mis klassifitseeritakse funktsiooni või otstarbe järgi, nt kaitsevõrgud (9. kl), sõidukite pakivõrgud (12. kl), rõivakotid (18. kl), juukse võrgud (26. kl), golfikotid (28. kl), spordivõrgud (28. kl);
- pakkekotid, v.a tekstiilist, mis klassifitseeritakse materjali järgi, nt paberist või plastist pakkekotid (16. kl), kummist pakkekotid (17. kl), nahast pakkekotid (18. kl).

Klass 23

Lõngad ja niidid tekstiiltoodetele.

Märkus

Klassi 23 kuuluvad peamiselt naturaalsed või sünteetilised lõngad ja niidid tekstiiltoodete jaoks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- klaaskiud-, elastik-, kummi- ja plastikniit tekstiiltoodetele;
- niidid tikkimiseks, niidid ja lõngad nõelumiseks ja niidid õmblemiseks, k.a metallist;
- siidkedrus, puuvillkedrus, villkedrus.

Klassi ei kuulu:

- teatud spetsiifilised niidid ja lõngad, nt elektrijuhtmete märgistussooned (9. kl), kirurgiline niit, haavaniit (10. kl), väärismetallist niidid juveeltoodetena (14. kl);

- niidid, nõõrid, mis ei ole tekstiiltoodetele ja mis on klassifitseeritud vastavalt materjalidele, millest nad on tehtud, nt metallist pakkenõõrid, sidumisnõõrid (6. kl) ning pakkenõõrid, sidumisnõõrid, v.a metallist (22. kl), elastikniidid, niidid kummist või plastikust (22. kl), klaaskiust niit (21. kl).

Klass 24

Tekstiilid ja tekstiilide asendusmaterjalid; kodutekstiil, majapidamistekstiil; tekstiilist või plastist kardinad.

Märkus

Klassi 24 kuuluvad peamiselt tekstiilid (tükikaubana) ja koduses majapidamises kasutatavad tekstiilkatted.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- kodutekstiil, nt voodikatted, padjakatted, riidest käterätikud;
- paberist voodipesu;
- magamiskotid, magamiskotivoodrid;
- sääsevõrgud.

Klassi ei kuulu:

- elektrisoojendusega meditsiinilised (10. kl) ja mittemeditsiinilised (11. kl) tekid;
- paberlaudlinad (16. kl);
- asbestist turvakardinad (17. kl), bambuskardinad ja dekoratiivsed helmeskardinad (20. kl);
- hobusetekid (18. kl);
- mõningad eriotstarbelised tekstiilid ja kangad, nt raamatukõiteriie (16. kl), isoleerriie (17. kl), geotekstiilid (19. kl).

Klass 25

Rõivad, jalatsid, peakatted.

Märkus

Klassi 25 kuuluvad peamiselt rõivad, jalatsid ja peakatted inimestele.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- rõivaste, jalatsite ja peakatete osad, nt kätised, mansetid, taskud, valmisvoodrid, kotsad ja kotsaplekid, mütsinokad, kübarakarkassid;
- spordirõivad ja -jalatsid, nt suusakindad, spordisärgikud, jalgratturirõivad, judo- ja karaterõivad, jalgpallisaapad, võimlemissussid, suusasaapad;
- maskeraadikostüümid;
- paberriided, -rõivad, riideesemetena kasutatavad paberist kübarad;
- pudilapid, pudipõlled, v.a paberist;

- rinnataskurätid;
- jalamuhvid, v.a elektrilised.

Klassi ei kuulu:

- jalanõude valmistamisel kasutatavad väikesed rauakaubad, nt metallist kingatoesed ja metallist kingatüüblid (6. kl), kingatoesed ja kingatüüblid, v.a metallist (20. kl), samuti pudukaubad aksessuaaridena, rõivakinnitid, nt vöö-, -rihmapandlad, pandlad rõivastele, lukud, lindid, kübarapaelad, kübara- ja kingakaunistused (26. kl);
- teatud kindla otstarbega rõivad, jalanõud ja peakatted, nt kaitsekiivrid, k.a spordis kasutatavad (9. kl), tulekindlad kaitserõivad (9. kl), eriietus operatsioonisaalis viibimiseks (10. kl), ortopeedilised jalanõud (10. kl), samuti teatud spetsiaalsed rõivad ja jalanõud, mis on vajalikud üksnes kindla spordi harrastamiseks, nt pesapallikindad, poksikindad, suusakindad, uiskudega uisusaapad, uisusaapad ja uisud uisusaabastele (28. kl);
- elektriga soojendatavad rõivad (11. kl);
- elektrilised jalasoojendusmuhvid (11. kl), lastekärudele ja -vankritele kohandatud soojakotid (12. kl);
- paberist pudilapid (16. kl);
- pabertaskurätikud (16. kl) ja tekstiilist taskurätikud (24. kl);
- lemmikloomade rõivad (18. kl);
- karnevalimaskid (28. kl);
- nukurõivad (28. kl);
- paberist peomütsid (28. kl).

Klass 26

Pitsid, punutised ja tikandid ning lindid ja lehvid pudukaupadena; nõöbid, haagid ja aasad, nõelad; kunstlilled; juuksekaunistused; kunstjuuksed.

Märkus

Klassi 26 kuuluvad peamiselt õmblustarvikud, naturaalsest või sünteetilisest juustest tooted, juuksehted, samuti väikesed dekoratiivsed tooted, mis on mõeldud teiste toodete kaunistamiseks ja mis ei kuulu teistesse klassidesse.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- parukad, tupeed, valehabemed;
- juuksepannlad, juuksepaellad;
- mistahes materjalist valmistatud lindid ja lehvid pudukaupadena või juuksekaunistustena kasutatutena;
- lindid, paellad, lehvid pakkimiseks, v.a paberist;
- juuksevõrgud;
- pannlad ja lukud;
- ripatsid, v.a juveeltoodetele, võtmehoidjatele või -kettidele;
- tehiseõuluvanikud ja -pärjad, k.a tulesid sisaldavad;

- teatud tooted juuste lokki keeramiseks, nt nii elektrilised kui mitte-elektrilised lokkimisvahendid (v.a käsi-tööriistad), lokirullinõelad, lokirullipaberid.

Klassi ei kuulu:

- kunstripsmed (3. kl);
- konksud väikeste metallkaupadena (6. kl) või furnituurina (v.a metallist) (20. kl), kardinakonksud (20. kl);
- teatud kindlat tüüpi nõelad, nt tätoveerimisnõelad (8. kl), kompassinõelad (9. kl), meditsiinilised nõelad (10. kl), nõelad sportmängupallide pumpamiseks (28. kl);
- käsi-töövahendid juuste lokkimiseks, nt lokitangid (8. kl), samuti ripsmete koolutamise tangid (8. kl);
- juukseproteesid (10. kl);
- ripatsid juveeltoodetena, ripatsid võtmerõngastele või võtmehoidjatele (14. kl);
- teatud lindid, paelad, lehid, nt paberist lindid, paelad, lehid, v.a pudukaupadena või juuksekaunistustena (16. kl), sport- ja iluvõimlemisel kasutatavad lindid (28. kl);
- lõngad ja niidid tekstiilide tarbeks (23. kl);
- kunstjõulukuused (28. kl).

Klass 27

Vaibad, matid, linoleum ja teised katted olemasolevatele põrandatele; riputatavad seinadekoratsioonid, v.a tekstiilist.

Märkus

Klassi 27 kuuluvad peamiselt tooted, mille eesmärk on katta varem valmis ehitatud põrandaid ja seinu.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- autode põrandamatid;
- põrandamatid, nt vannitoamatid, uksematid, võimlemismatid, joogamatid;
- tehis-, kunstmuru;
- tapeet, k.a tekstiiltapeet.

Klassi ei kuulu:

- metallist põrandad, põrandakatted ja põrandaplaadid (6. kl) ning põrandad, põrandakatted ja põrandaplaadid, v.a metallist (19. kl), samuti puidust põrandalauad (19. kl);
- elektrisoojendusega vaibad (11. kl);
- geotekstiilid (19. kl);
- väikelaste mänguaedade matid (20. kl);
- dekoratiivsed seinale riputatavad tekstiilid (24. kl).

Klass 28

Mängud ja mänguasjad; videomänguseadmed; sporditarbed ja võimlemisriistad; jõulupuuehted.

Märkus

Klassi 28 kuuluvad peamiselt mänguasjad, mänguseadmed, sporditarbed, ajaviite- ja karnevalikaubad, samuti mõningad jõulupuukaunistused.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- mängu- ja ajaviiteseadmed ja nende juhtpuldid;
- pilakaubad ja peokaubad, karnevalikaubad, nt karnevalimaskid, paberist peomütsid, konfetid, serpentiinid, jõulupaukkompvekid;
- jahi- ja kalastustarbed, nt õngeridvad, kahvad, peibutised, jahiloomade peibutamise viled;
- mitmesuguste spordialade ja mängude varustus.

Klassi ei kuulu:

- kuuseküünlad (4. kl), jõulupuude elektriküünlad (11. kl), jõulupuumaiustused ja šokolaadist jõulupuukaunistused (30. kl);
- sukeldumisvarustus (9. kl);
- sekslelud, armunukud (10. kl);
- spordi- ja võimlemisrõivad (25. kl);
- mõningad sporditarbed ja võimlemisriistad, nt kaitsekiivrid, spordiprillid ja hambakaitsmed spordivahenditena (9. kl), sporttulirelvad (13. kl), võimlemismatid (27. kl), samuti mõned jahi- ja kalastustarbed, nt jahinoad, harpuunid (8. kl), jahitulirelvad (13. kl), kalavõrgud (22. kl), mis klassifitseeritakse teiste funktsioonide või otstarbe järgi.

Klass 29

Liha, kala, linnuliha ja ulukiliha; lihaekstraktid; konservitud, külmutatud, kuivatatud ja küpsetatud puuviljad ja köögiviljad; tarretised, keedised, kompotid; munad; piim, juust, või, jogurt ja muud piimatooted; toiduõlid ja toidurasvad.

Märkus

Klassi 29 kuuluvad peamiselt toidukaubad, mis on loomse päritoluga, samuti puu- ja juurviljad ja muud söödavad aiasaadused, mis on töödeldud või toiduna säilituseks valmistatud.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- liha-, kala-, puuvilja-, juurvilja- või köögiviljapõhised toidud;
- söödavad putukad;
- piimajoogid, milles piima osakaal on domineeriv;

- piima aseained, nt mandlipiim, kookospähkliim, maapähkliim, riisipiim, sojapiim;
- säilitamiseks töödeldud seened;
- inimtoidu tarbeks töödeldud kaunviljad ja pähklid;
- inimtoidu tarbeks töödeldud seemned, mis ei ole ainuüksi maitsestamiseks.

Klassi ei kuulu:

- õlid ja rasvad, mis ei ole toidu valmistamiseks, nt eeterlikud õlid (3. kl), tööstuslikud õlid (4. kl), meditsiiniline kastoorõli (5. kl);
- imikutoit (5. kl);
- meditsiiniline dieettoit ja meditsiinilised aseained (5. kl);
- toidulisandid (5. kl);
- salatikastmed (30. kl);
- töödeldud seemned maitsestamiseks (30. kl);
- šokolaadikattega pähklid (30. kl);
- töötlemata värsked puuviljad, juurviljad, pähklid ja seemned (31. kl);
- loomatoit (31. kl);
- elusloomad (31. kl);
- seemned külvamiseks (31. kl).

Klass 30

Kohv, tee, kakao ja nende aseained; riis, pasta ja nuudlid; tapiokk ja saago; jahu ja muud teraviljasaadused; leib, sai, kondiitritooted ja maiustused; šokolaad; jäätis, mahla jäätised ja muud jäätised; suhkur, mesi, siirup; pärm, küpsetuspulber; sool, maitseained, vürtsid, konservitud ürdid; äädikas, kastmed ja muud maitseained; jää [külmutatud vesi].

Märkus

Klassi 30 kuuluvad peamiselt toidukaubad, mis pärinevad taimedest, v.a puu-, juur- ja köögiviljad, ja mis on töödeldud või toiduna säilitamiseks valmistatud, samuti abivahendid toidu maitsestamiseks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- kohvi-, tee-, kakao- või šokolaadipõhised joogid;
- inimtoiduks töödeldud teraviljad, nt kaerahelbed, maisikrõpsud, odratang, bulgur, müsli;
- pitsad, pirukad, võileivad;
- šokolaadikattega pähklid;
- maitseained, v.a eeterlikud õlid, toitute ja jookide valmistamiseks.

Klassi ei kuulu:

- tööstuslik sool (1. kl);
- eeterlikud õlid toitute ja jookide maitsestamiseks (3. kl);
- ravimteed ja meditsiinilised dieettoidud ja aseained (5. kl);

- imikutoit (5. kl);
- toidulisandid (5. kl);
- farmatseutiline pärm (5. kl), söödapärm (31. kl);
- kohvi, kakao, šokolaadi või teega maitsestatud piimajoogid (29. kl);
- supid, puljongid (29. kl);
- töötlemata, toores teravili (31. kl);
- värsked ürdid (31. kl);
- loomatoit (31. kl).

Klass 31

Töötlemata põllumajandus-, vesiviljelus-, aia- ja metsasaadused; töötlemata teraviljad ja seemned; värsked puu-, juur- ja köögiviljad, värsked ürdid; looduslikud taimed ja lilled; istutussibulad, -seemikud ja -seemned; elusloomad; loomatoidud ja -joogid; linnased.

Märkus

Klassi 31 kuuluvad peamiselt töötlemata põllumajandus- ja merendussaadused, elusloomad, taimed ja loomatoidud.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- töötlemata toiduteravili;
- värsked puu-, juur- ja köögiviljad, isegi peale nende pesemist või vahatamist;
- taimede pressimise jäätmed;
- töötlemata vetikad;
- töötlemata puit;
- haudemunad;
- värsked seemned ja trühvlid;
- loomade allapanu, nt lõhnastatud liiv, liivapaber lemmikloomadele.

Klassi ei kuulu:

- mikroorganismide kultuurid ja apteegikaanid (5. kl);
- toidulisandid loomadele ja ravitoimega loomasööt (5. kl);
- puidust pooltooted (19. kl);
- tehissööt kalastuseks (28. kl);
- riis (30. kl);
- tubakas (34. kl).

Klass 32

Õlu; alkoholivabad joogid; mineraal- ja gaseerivesi; puuviljajoogid ja puuviljamahlad; siirupid ja teised joogivalmistusained alkoholivabade jookide valmistamiseks.

Märkus

Klassi 32 kuuluvad peamiselt alkoholivabad joogid ja õlu.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- de-alkoholiseeritud joogid;
- alkoholivabad karastusjoogid;
- riisipõhised ja sojapõhised joogid, v.a piima aseained;
- energiajoogid, isotoonilised joogid, proteiiniga rikastatud spordijoogid;
- alkoholivabad essentsid ja puuviljaekstraktid jookide valmistamiseks.

Klassi ei kuulu:

- eeterlikud õlid jookide maitsestamiseks (3. kl) või teised joogimaitseained (30. kl);
- meditsiinilised dieetjoogid (5. kl);
- piimajoogid, milles domineerib piim, samuti piimakokteilid (29. kl);
- piima aseained, nt mandlipiim, kookospähkliim, maapähkliim, riisipiim, sojapiim (29. kl);
- sidrunimahl toidu valmistamiseks, tomatimahl toidu valmistamiseks (29. kl);
- kohvi-, kakao-, šokolaadi- ja teepõhised joogid (30. kl);
- joogid loomadele (31. kl);
- alkoholjoogid, v.a õlu (33. kl).

Klass 33

Alkoholjoogid, v.a õlu; alkoholpreparaadid jookide valmistamiseks.

Märkus

Klassi 33 kuuluvad peamiselt alkohoolsed joogid, essentsid ja ekstraktid.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- veinid, kangestatud veinid;
- alkoholne siider;
- piiritusjoogid ja kanged alkoholjoogid;
- alkohoolsed essentsid, ekstraktid ja bitterid.

Klassi ei kuulu:

- meditsiinilised joogid (5. kl);
- de-alkoholiseeritud joogid (32. kl);
- õlu (32. kl);
- alkoholivabad joogid, mida kasutatakse alkoholsete kokteilide tegemisel, nt karastusjoogid, soodavesi (32. kl).

Klass 34

Tubakas ja tubaka aseained; sigaretid ja sigarid; elektroonilised sigaretid ja suukaudsed aurustid suitsetajatele; suitsetamistarbed; tikud.

Märkus

Klassi 34 kuuluvad peamiselt tubakas ja suitsetamistarbed, samuti teatud aksessuaarid ja mahutid, mis on seotud suitsetamisega.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- tubaka aseained, v.a meditsiinilised;
- maitseained, v.a eeterlikud õlid, elektroonilistes sigarettides või suitsetamisaurutites kasutamiseks;
- ürdid suitsetamiseks;
- nuusktubakas;
- teatud aksessuaarid ja mahutid, mis on tubaka ja suitsetamistarvetega seotud, nt välgumihklid, tuhatoosid, tubakatoosid, nuusktubakakarbid, õhukindlad karbid sigari niiskuse säilitamiseks.

Klassi ei kuulu:

- meditsiinilised tubakavabad sigaretid (5. kl);
- elektrooniliste sigarettide patareid ja laadijad (9. kl);
- autode tuhatoosid (12. kl).

Teenused

Klass 35

Reklaam; ärijuhtimine, -korraldus ja äri administreerimine; kontoriteenused.

Märkus

Klassi 35 kuuluvad peamiselt teenused, mis on seotud ärijuhtimise, kommerts- ja tööstusettevõtete äritegevuse korraldamise ja administreerimisega, samuti reklaami-, turundus ja müügiedendusteenused. Kaupade müüki ei käsitleta antud klassifikatsiooni tõttu teenusena.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- erinevate kaupade komplekteerimine ühisesitluseks teiste huvides (v.a transport), mis võimaldab klientidel mugavalt kaupu vaadelda ja osta; selliseid teenuseid võivad osutada jae-, hulgikauplused müügiautomaatide, postimüügikataloogide kaudu või elektroonselt (nt veebilehtedel või telemüügiprogrammides);
- reklaami-, turundus- ja müügitoetusteenused, nt näidiste jagamine, reklaamikontseptsioonide arendamine, reklaamtekstide kirjutamine ja publitseerimine;
- poeakende (vaateakende) kaunistamine, dekoreerimine;
- suhtekorraldusteenused;
- telepoeprogrammide produtseerimine;
- messide korraldamine äri või reklaami eesmärgil;

- otsimootorite optimeerimine müügiedendusena;
- ärialased abiteenused, nt tööjõu värbamine, ärilepingute läbirääkimised teenusena, omahinnaanalüüsid, impordi-ekspordiagentuuride teenused;
- äritehingute ja finantsandmetega seotud äri administreerimise teenused, nt raamatupidamine, arvete seisu/bilansi koostamine, äri- ja finantsauditid, äritegevuse hindamine, maksudokumentide ettevalmistamine ja täitmine;
- teiste omanike kaupade ja teenuste litsentsimise korraldamine äri eesmärgil;
- registreeringute ja kirjalike teadete registreerimise, ümberkirjutamise, koostamise, kompileerimise või süstematiseerimise teenused, samuti matemaatiliste või statistiliste andmete kompileerimise teenused;
- kontorteenused, nt kohtumiste ajakava korraldamise ja meelde tuletamise teenused, andmeotsing arvutifailides kolmandatele isikutele, arvutipõhine dokumendihaldus kolmandatele isikutele, telefonikeskjaama käitamine teenusena.

Klassi ei kuulu:

- finantsteenused, nt finantsanalüüsid, finantsjuhtimine, finantssponsorlus (36. kl);
- kinnisvara haldamine, juhtimine (36. kl);
- aktsiavahendusteenused (36. kl);
- transpordilogistika (39. kl);
- energiaauditi teenused (42. kl);
- müügiedendusmaterjalide graafiline kujundamine (42. kl);
- kolmandate isikute ärilepingute läbirääkimistega seotud juriidilised teenused (45. kl);
- intellektuaalomandi litsentsimine, litsentside juriidiline administreerimine, autoriõiguse haldamine (45. kl);
- domeeninimede registreerimine (45. kl).

Klass 36

Rahalised, pangandus- ja finantsteenused; kindlustusteenused; kinnisvaratehingud.

Märkus

Klassi 36 kuuluvad põhiliselt iga liiki kindlustuslepingutega seotud teenused ning rahaliste ja muude finantsoperatsioonide läbiviimise teenused.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- rahalistesse ja muudesse finantsoperatsioonidesse puutuvad teenused, nimelt:
  - pankade või nendega seotud asutuste, näiteks rahavahetuskontorite teenused või kliiringteenused;
  - krediidasutuste (v.a pangad), näiteks kooperatiivsete krediidikoondiste, iseseisvate finantskompaniide, kreditoride jt teenused;
  - investitsioonifirmade, *holding*-kompaniide (valdusühingute) teenused;
  - vahendajate (maaklerite) teenused aktsiaid (väärtpabereid) ja omandit puudutavate tehingutepuhul;

- usaldusisikute, volinike või hooldajate teenused rahaoperatsioonide puhul;
- reisisõekide ja akreditiivide väljaandmisega seotud teenused;
- järelmaksuga ostu finantseerimine;
- kinnisvarahaldurite teenused, st ehitiste üürimise, hindamise või finantseerimise teenused;
- kindlustusteenused, nt kindlustusseltside ja -agentide teenused või kindlustatud inimestele osutatavad teenused, edasikindlustus- ja riskitagatisteenused.

Klass 37

Ehitusteenused; paigaldus- ja remonditeenused; kaevandamine, mäetööd; nafta- ja gaasipuurimine.

Märkus

Klassi 37 kuuluvad peamiselt kapitaalehituse valdkonna teenused, samuti ka teenused objektide restaureerimiseks või säilitamiseks, muutmata nende füüsilisi või keemilisi omadusi.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- hoonete, teede, sildade, tammide (paisude) või ülekandeliinide ehitamine ja lammutamine, lisaks ehitustöödega seotud teenused, nt välis- ja sisemaalritööd, krohvimine, sanitaartehnilised tööd, küttesüsteemide paigaldamine või katusepanek;
- laevaehitus;
- ehitustööriistade, -masinate ja -varustuse rentimine, nt buldoosrite, kraanade rentimine;
- mitmesugused remonditööd, nt elektrijuhtimisseadmestiku ja -juhtmete, arvutiriistvara, mööbli, seadmete, tööriistade parandamine;
- mitmesugused restaureerimisteenused, nt ehitiste, mööbli ja kunstiteoste restaureerimine;
- hooldusteenused, mis on seotud objekti hoidmisega algupärasel tasemel, selle mingeid omadusi muutmata, nt mööblihooldus, sõidukihooldus, ujumisbasseinide hooldus, arvuti riistvara hooldus;
- erinevate objektide, nt akende, sõidukite, rõivaste puhastamine, samuti pesupesemine ja rõivaste pressimine.

Klassi ei kuulu:

- füüsiline hoiustamine (39. kl);
- objekti või aine muutmine viisil, mis muudab tema esialgseid omadusi, nt lõikamine, värvimine, rõivaste tulekindlaks muutmine (40. kl), metallivalamine, galvaanimine, materjalitöötlus (40. kl), rätsepateenused, eraõmblustööd ja tellimus-tikkimine (40. kl), toitude ja jookide säilitamine (40. kl);
- arvutitarkvara paigaldus, hooldus ja uuendamine (42. kl), veebilehekülgede loomine ja hostimine (42. kl);
- ehitiste kavandamine ja vormindamine ning arhitektuuriteenused (42. kl).

Klass 38

Sideteenused.

Märkus

Klassi 38 kuuluvad põhiliselt teenused, mis võimaldavad vähemalt ühel osapoolel võtta aparaaadi vahendusel ühendust teisega, samuti teenused, mis on vajalikud andmete edastamiseks ja ringhäälinguks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- raadio-, teleprogrammide edastamine;
- digitaalsete failide ja elektronmeilide edastamine;
- globaalsetele arvutivõrkudele kasutaja-juurdepääsu võimaldamine;
- raadio- ja telelevi;
- nõudevideo edastamine;
- interneti jututubade ja *on-line*-foorumite pakkumine;
- telefoni- ja häälsõnumiteenused;
- tele- ja videokonverentsiteenused.

Klassi ei kuulu:

- raadioreklaam (35. kl);
- telemarketingiteenused (35. kl);
- sisu, mis võib sisaldada kommunikatsiooni tegevust, nt allalaaditavad pildifailid (9. kl), äriinfo pakkumine veebisaitide vahendusel (35. kl), mitte-allalaaditavate filmide ja teleprogrammide pakkumine nõudevideode vahendusel (41. kl);
- telekommunikatsiooniühenduste vahendusel läbiviidavad teenused, nt allalaaditava digitaalmuusika sidusjaemüük (35. kl), *on-line*-pangandus (36. kl);
- raadio- ja teleprogrammide tootmine, tootmine (41. kl);
- sidetehnikanõustamine (42. kl);
- veebi sotsiaalvõrkude teenused (45. kl)..

Klass 39

Transport; kaupade pakendamine ja ladustamine; reise korraldamine.

Märkus

Klassi 39 kuuluvad põhiliselt inimeste, loomade või kaupade transporditeenused kasutades selleks raudteed, vett, õhku, maanteed või torujuhtmetransporti, samuti kauba hoidmine mistahes ladustusrajatistes, ladudes või muud liiki ruumides selle säilitamiseks või valvamiseks.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- jaamade, sildade, raudteede, praamide jt transpordivahendite ja -rajatiste käitamine;

- sõidukite rentimine transpordiks ning nende juhtide, nt autojuhi või piloodi, palkamine;
- transpordi, ladustamise ja reisimisega seotud renditeenused, nt parkimiskoha rentimine, ladustuskonteinerite rentimine;
- laevade pukseerimise ja lossimise käitamine, sadamate ja sildumiskohtade käitamine, samuti laevade ja lasti päästetööd;
- kaupade pakkimine, pudeldamine ning kohaletoimetamine;
- müügiautomaatide ja sularahaautomaatide täitmine;
- vahendajate (maaklerite) või turismiagentuuride kaudu antav reisi-, sõidu- ja kaubaveoinfo, samuti info hinnatariifide, sõiduplaanide ja veoviiside kohta;
- sõidukite või kauba transpordiks valmisoleku inspekteerimise teenused;
- elektri- ja energiajaotus, samuti veejaotus ja veevarustus.

Klassi ei kuulu:

- reisi- või transpordireklaam (35. kl);
- kauba või inimeste kindlustamine veo ajaks (36. kl);
- inimeste või kauba veoga seotud objektide või transpordivahendite tehnoteenindus ja remont (37. kl);
- giidiga ekskursioonide läbiviimine (41. kl);
- elektrooniline andmesalvestus (42. kl);
- hotellikohtade või teiste ajutiste majutuskohtade reserveerimine reisiagentide või vahendajate (maaklerite) poolt (43. kl).

Klass 40

Materjalitöötlus; jäätmete ja prügi ümbertöötamine; õhu puhastamine ja vee töötlemine; printimisteenused; toidu ja joogi säilitamine.

Märkus

Klassi 40 kuuluvad põhiliselt teenused, mida osutatakse esemete ning orgaaniliste või anorgaaniliste ainete mehaanilise või keemilise töötamise, muundamise või tootmise teel, kaasa arvatud teenustööd, tellimuspõhine tootmine.

Siinses klassifikatsioonis nähakse ette, et kaupade tootmist loetakse teenuseks ainult neil juhtudel, kui seda tehakse teiste isikute jaoks nende tellimusel ning kui sellel tellimusena toodetud kaubal on omadused, mis eristavad teda tavatootmises toodetud samadest kaupadest.

Kui kaupa ei toodeta kliendi tellimusel tema vajaduste, tingimuste või nõudmiste rahuldamiseks, on see üldiselt tootja põhitegevuse ja juba turul olevate kaupade kõrvaltegevus ja -toode.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- esemete või ainete muundamine ja igasugune töötlus, mille tulemusena nende põhiomadused muutuvad, nt rõivaste värvimine; sellised muundavad teenused

klassifitseeritakse klassi 40 ka juhul, kui neid pakutakse remondi- või hooldustööde käigus, nt autode kaitseraudade kroomimine;

- materjalitöötlus, mida võib osutada mingite ainete või esemete valmistamisel (v.a ehitusobjektid), näiteks lõikamine, vormimine, abrasiivmaterjalidega poleerimine või metalliga katmine;
- materjalide liitmine, nt jootmine või keevitamine;
- toidukaupade käitlemine ja töötlemine, nt puuviljade purustamine, jahu jahvatamine, toidu ja joogi säilitamine, toidu suitsutamine, toitude külmutamine;
- kaupade tellimuspõhine tootmine (tuleb silmas pidada, et mõned ametid nõuavad toodetavate kaupade väljatoomist), näiteks autode tootmine tellimusena;
- toodetavate kaupade väljatoomist), näiteks autode tootmine tellimusena;
- hambatehniku teenused;
- teppimine, vateerimine, tikkimine, väljaõmblemine, rätsepateenused, tekstiili värvimine ja viimistlemine.

Klassi ei kuulu:

- teenused, mis ei muuda täielikult esemete või ainete põhiomadusi, nt mööblihooldus või remonditeenused (37. kl);
- ehitusteenused, nt värvimine ja krohvimine (37. kl);
- puhastusteenused, nt pesupesemine, akende pesu, maja sise- ja välisfassaadide puhastus (37. kl);
- roostekindlaks muutmine, nt sõidukite roosteennetustööd (37. kl);
- mõningad tellimusteenused, näiteks autode värvimine tellimusena (37. kl);
- toidu kaunistamine, toiduskulptuuride tegemine (43. kl).

Klass 41

Haridus; väljaõpe; meelelahutus; spordi- ja kultuuritegevus.

Märkus

Klassi 41 kuuluvad põhiliselt nii üksikisikute kui ka organisatsioonide osutatavad inimeste intellektuaalsete võimete arendamise või loomade dresseerimise teenused, samuti meelelahutus- ja ajaviiteteenused.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- inimeste igat liiki ja igas vormis haridus- ja kasvatusteenused ja loomade dresseerimise teenused;
- teenused, mille põhieesmärk on inimeste meelelahutuse, ajaviite ja puhkuse korraldamine;
- visuaalse kunsti või kirjandusteoste esitluste korraldamine kultuurilistel või hariduslikel eesmärkidel.

Klass 42

Teaduslikud ja tehnoloogilised teenused ja nendega seotud uuringud ja projekteerimine teenusena; tööstusanalüüsid, -uuringud teenusena ning tööstusdisaini teenused; kvaliteedikontrolli ja autentimise teenused; arvutiriistvara ja -tarkvara projekteerimine ja arendus.

Märkus

Klassi 42 kuuluvad põhiliselt teenused, mida osutavad isikud keerukate valdkondade teoreetilistes ja praktilistes aspektides, nt teaduslikud laboriteenused, inseneriteenused, arvuti programmeerimine, arhitektuuri või sisedisaini teenused.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- inseneride ja teadlaste teenused teaduse ja tehnoloogia valdkonnas koostatavate hinnangute, arvutuste, uuringute ja arvamuste näol, k.a tehnoloogiline nõustamine;
- tehnoloogilised ja arvutiteenused kaitsmaks kompileeritud andmeid, isiklikke ja finantsandmeid ning vältimaks isikustamata juurdepääsu andmetele ja informatsioonile, nt arvutite viirusetõrje teenusena, andmete krüpteerimine, isiku tuvastamist võimaldavate andmete elektrooniline seire interneti kaudu toimuva identiteedivarguse tuvastamiseks;
- pilveteenused [SaaS], platvorm teenusena [PaaS];
- meditsiinilised teaduslikud uuringud;
- arhitektuuri ja linnaplaneerimise teenused;
- teatud disainiteenused, nt tööstusdisain, arvutitarkvara ja -süsteemi disain, sisedisain, pakkesisain, graafiline disain, rõivaste kavandamine, moedisain;
- moodsustamine;
- nafta-, maagaasi- ja mäetööstuse valdkonna maavarade otsingu teenused.

Klassi ei kuulu:

- teatud uuringud, nt äriuuringud (35. kl), turu-uuringud (35. kl), finantsuuringud (36. kl), genealoogilised uuringud (45. kl), juriidilised uuringud (45. kl);
- äriauditid (35. kl);
- arvutipõhine dokumendihaldus (35. kl);
- finantshinnangud (36. kl);
- kaevandamine, nafta ja gaasi puurimine (37. kl);
- arvutiriistvara paigaldamine, hooldus ja remont (37. kl);
- helitehnikuteenused (41. kl);
- meditsiini- ja veterinaariteenused (44. kl);
- teatud disainiteenused, nt maastikukujundus (44. kl);
- juriidilised teenused (45. kl).

Klass 43

Toitude ja jookide pakkumine; ajutine majutamine.

Märkus

Klassi 43 kuuluvad põhiliselt teenused, mida osutavad isikud ja ettevõtted, kelle eesmärk on valmistada tarbimiseks toitu ja jooke, ning teenused, mida osutatakse inimeste varustamiseks voodi ja peavarjuga hotellides, pansionites ja muudes tähtajalist majutust pakkuvates ettevõtetes.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- reisijatele majutuskohtade reserveerimine, sh reisiagentuuride ja maaklerite vahendusel;
- loomade majutamine.

Klassi ei kuulu:

- hotellide ärijuhtimine (35.kl);
- kinnisvara üürimine, nt majade, korterite jms üürimine püsivaks kasutamiseks (36. kl);
- majapidamisteenused [puhastusteenused] (37. kl);
- reiside ja transpordi reserveerimise teenused (39. kl);
- õlle pruulimine ja veini valmistamine tellimusena, leivatoodete valmistamine tellimusena (40. kl);
- toidu suitsutamine, toidu ja joogi konserveerimine (40. kl);
- haridus-, juhendamise- ja meelelahutusteenused, k.a need, mis võivad olla kõrvaltegevusteks majutusteenustele, toidu- ja joogi pakkumisele, nt internaatkoolide, lasteaedade, spordilaagrite, diskoteekide ja ööklubide poolt pakutud haridus-, juhendamise- ja meelelahutusteenused (41.kl);
- muuseumiruumide ja -vahendite pakkumine (41.kl);
- taastusravikeskuste ja puhkekodude teenused (44.kl);
- lapsehoiuteenused, lemmikloomahoiuteenused (45. kl).

Klass 44

Meditsiiniteenused; veterinaarteenused; hügieeni- ja iluhooldusteenused inimestele või loomadele; põllumajandus-, aiandus-, vesiviljelus- ja metsandusteenused.

Märkus

Klassi 44 kuuluvad põhiliselt isikute ja ettevõtete poolt inimestele ja loomadele osutatavad meditsiini- (sh alternatiivmeditsiini-), hügieeni- ja iluhooldusteenused; samuti põllumajanduse, aianduse, vesiviljeluse ja metsanduse alal osutatavad teenused.

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- haiglateenused;
- telemeditsiiniteenused;
- optometri, vaimse tervise ja hambaraviteenused;
- kliinikute, kliiniliste haiglate meditsiiniteenused ja meditsiinilaborite poolt pakutavad diagnoosimise ja ravimisega seotud meditsiiniliste analüüside teenused, nt röntgenuuringud ja vereanalüüsid;
- teraapiateenused, nt füsioteraapia ja kõneteraapia;
- farmaatsiakonsultatsioonid ja retseptiravimite valmistamine apteekrite poolt;
- verepanga- ja inimkoepangateenused;
- taastusravikeskuste ja puhkekodude teenused;
- dieedi- ja toitumisalane nõustamine;
- tervise-spaateenused;
- kunstliku viljastamise teenused ja katseklaasiviljastusteenused;
- loomakasvatus;
- loomade hooldamine;
- keha augustamine ja tätoveerimine;
- aiandusega seotud teenused, nt taimelavateenused, maastikukujundus, muruhooldus;
- lillekultuuriga seotud teenused, näiteks lillekompositsioonid ja pärgade valmistamine;
- umbrohu- ja kahjuritõrje põllumajanduse, vesiviljeluse, aianduse ja metsanduse jaoks.

Klassi ei kuulu:

- kahjuritõrje (v.a põllumajandus-, aia-, vesiviljelus- ja metsakahjurid) (37. kl);
- niisutusseadmete paigaldus ja remont (37. kl);
- kiirabitransport, sanitaartransport (39. kl);
- loomade tapmise teenused ja taksidermia (40. kl);
- metsalangetamine ja -töötlemine (40. kl);
- loomade dresseerimine (41. kl);
- terviseklubid (füüsilised treeningud) (41. kl);
- meditsiinilised teaduslikud uuringud (42. kl);
- loomade majutus (43. kl);
- vanadekodud (43. kl);
- matusekorraldus (45. kl).

Klass 45

Juriidilised teenused; turvateenused materiaalse vara ja isikute füüsiliseks kaitseks; kolmandate isikute poolt üksikisikutele nende vajaduste rahuldamiseks osutatavad isiklikud ja sotsiaalsed teenused.

Märkus

Käsitletavasse klassi kuuluvad ka:

- üksikisikutele, üksikisikute rühmadele, organisatsioonidele ja ettevõtetele osutatavad juristide, jurist-asjaajajate ja personaalsete advokaatide teenused;
- juurdlus- ja järelevalveteenused isikute füüsilise julgeoleku ja materiaalse vara julgeoleku kindlustamiseks;
- teenused, mida osutatakse üksikisikutele seoses teatud sündmustega, nt seltskondlik saateteenus, pulmade või matuste korraldamine.

Klassi ei kuulu:

- professionaalsed teenused otsese abi näol ärioperatsioonides ja -tegevuses (35. kl);
- rahaliste operatsioonide ja finantsoperatsioonide läbiviimine ja kindlustustehingud (36. kl);
- reisijate saatmine (39. kl);
- turvatransport (39. kl);
- teenused, mis sisaldavad inimeste mis tahes vormis koolitamist (41. kl);
- lauljate ja tantsijate esinemised (41. kl);
- arvutiteenused tarkvara kaitseks (42. kl);
- teenused, mida osutatakse inimestele ja loomadele meditsiini, hügieeni ja iluhoolduse alal (44. kl);
- teatud renditeenused (vt teenuste alfabeetilist loendit ja teenuste klassifitseerimist puudutavat üldmärkust (b));
- arvuti- ja internetiturbe konsultatsioonid ja andmete krüpteerimise teenused (42. kl).